

זרקור על מצבם של צעירים

יוצאי אתיופיה

אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
جامعة بن غوريون في النقب
Ben-Gurion University of the Negev

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה
Central Bureau of Statistics
دائرة الإحصاء المركزية

זרקור על מצבם של צעירים וצעירות

יוצאי אתיופיה: ממצאי מחקר המעקב

אחר צעירים בישראל במעבר לבגרות

ד"ר עדנה שמעוני, אבי עבוד, נעמה גורדון, מרים ועקנין, יהונתן בובליל
הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, תחום מעקבים ומהלכי לימודים

ד"ר תהילה רפאלי, אגת סולד
אוניברסיטת בן-גוריון בנגב, המחלקה לעבודה סוציאלית

מטרות מחקר המעקב

1. להציג באופן תיאורי את מצבם של צעירים בישראל במגוון תחומי חיים מילדות עד בגרות על מנת לספק הבנה רחבה למצבה של קבוצה זו, כולל:
 - מאפייני רקע ומאפיינים בילדות
 - היבטים שונים של חייהם בבגרות, כגון השכלה והכנסה, מעורבות עם החוק, רווחה, הורות.
2. לבחון מנבאים להשתלבותם של הצעירים במגוון תחומי חיים בבגרות.

מקורות המידע

1. מרשם האוכלוסין;
2. קובצי תלמידים (מ. החינוך, בתי"ס תעשייתיים ושיבות);
3. חינוך מיוחד, שילוב והתאמות בדרכי היבחנות;
4. זכאות לבגרויות, עמידה בתנאי הסף של האוניברסיטה;
5. קציני ביקור סדיר (נשירה סמויה), נשירה גלויה, קידום נוער;
6. נזקקות ברווחה, השמה חוץ ביתית ברווחה, טיפול בקהילה, שירות המבחן לנוער;
7. תיקים פליליים והרשעות בדין;
8. השכלה – מס' שנות לימוד, התעודה הגבוהה ביותר, מוסד הלימודים;
9. הכנסות ומס' ימי עבודה;
10. לידות חי והפסקות הריון;
11. רמה חברתית כלכלית של ישובים, מדד פריפריאליות;
12. ועוד.

אוכלוסיית המחקר

● ילידי שנתונים 1987, 1990, 1993 ו-1998, שהיו בשנת 2017 בארבע אבני דרך משמעותיות:

1. בגיל 19 (סיום תיכון ותחילת השירות הצבאי);

2. בגיל 24 (תחילת תואר ראשון);

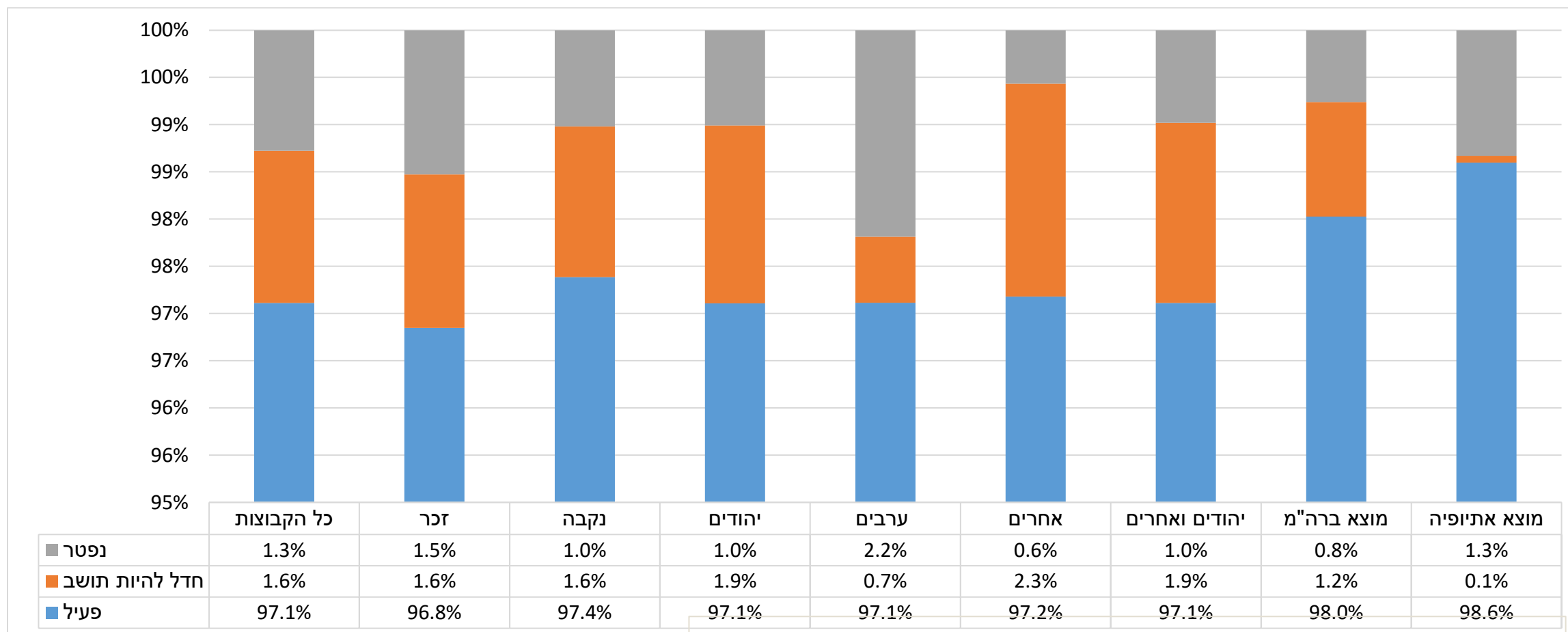
3. בגיל 27 (לאחר סיום תואר ראשון);

4. בגיל 30 (השתלבות בכוח העבודה).

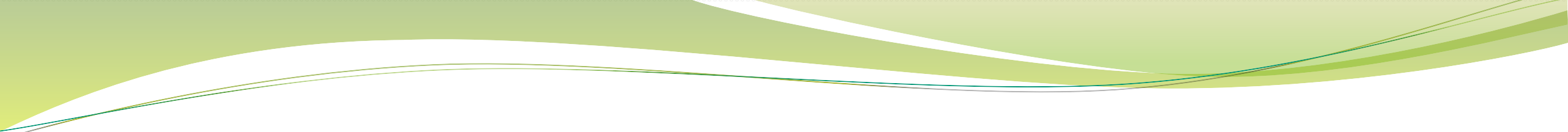
● מרבית נתוני המחקר נאספו עד לשנת 2017.

● בשנה זו מנתה אוכלוסיית השנתונים הרלוונטיים 540,917 צעירים, מתוכם 525,292 צעירים פעילים (כלומר, כאלו שלא נפטרו, או שחדלו להיות תושבים).

אוכלוסיית המחקר על פי מגדר, מוצא ושנתוני לידה

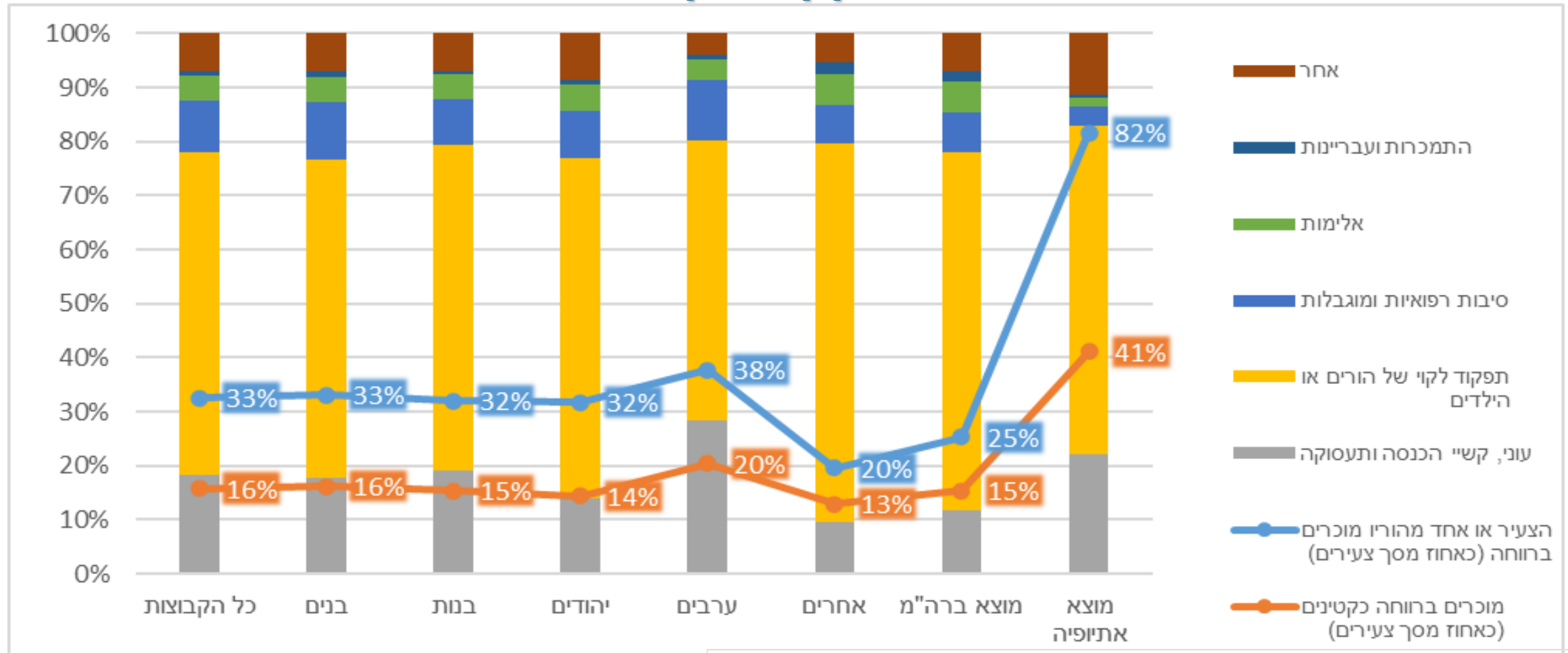

מקור הנתונים: רשות האוכלוסין וההגירה: מרשם האוכלוסין 2017

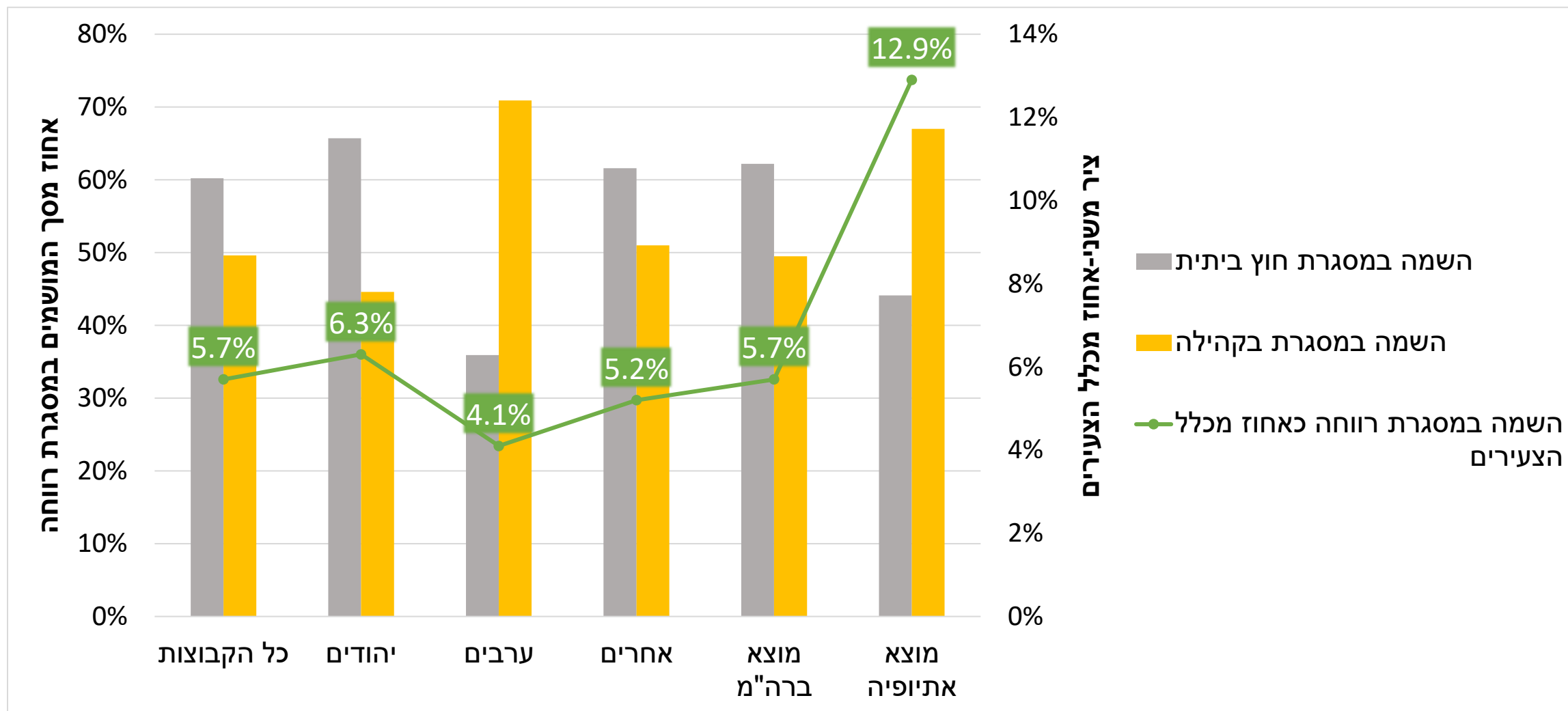
מאפייני הרקע כקטינים

נזקקות של משפחות הצעירים והצעירים כקטינים על פי סוג הנזקקות וקבוצות מוצא

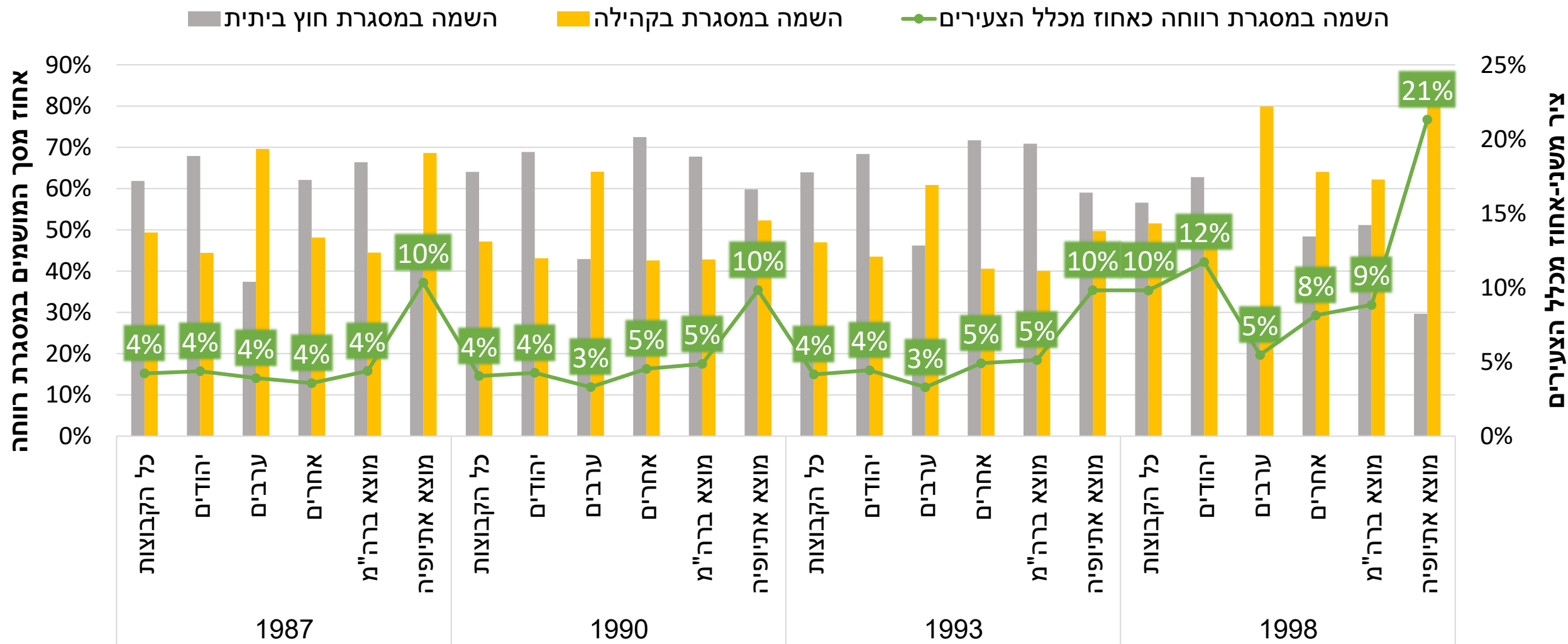
מקור הנתונים: משרד הרווחה: קובץ נתוני יסוד רב שנתי עד 2017

צעירים שהושמו במסגרות רווחה כקטינים, לפי מוצא וכאחוז מכלל הצעירים

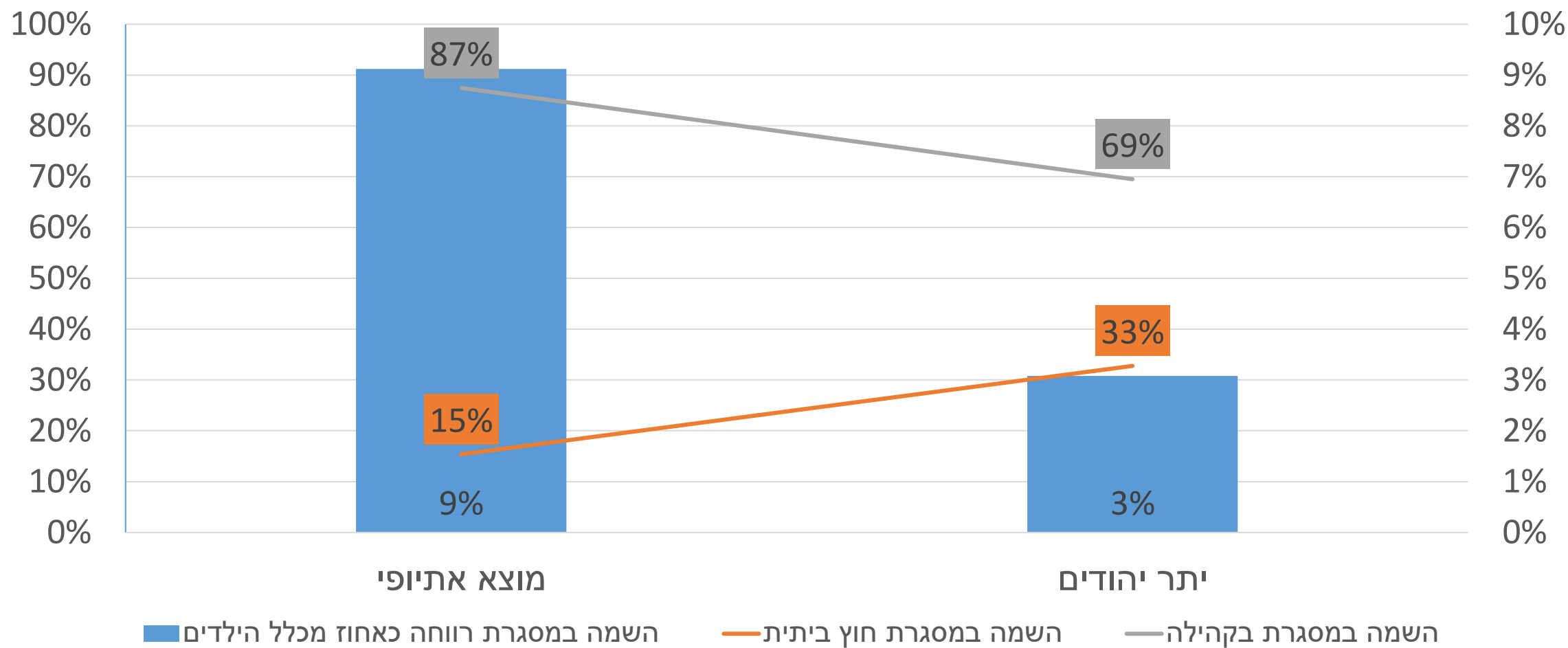
מקור הנתונים ממשרד הרווחה והביטחון החברתי קובץ מסגרות רווחה (מס"ר)

צעירים שהושמו במסגרות רווחה כקטינים, לפי מוצא וכאחוז מכלל הצעירים

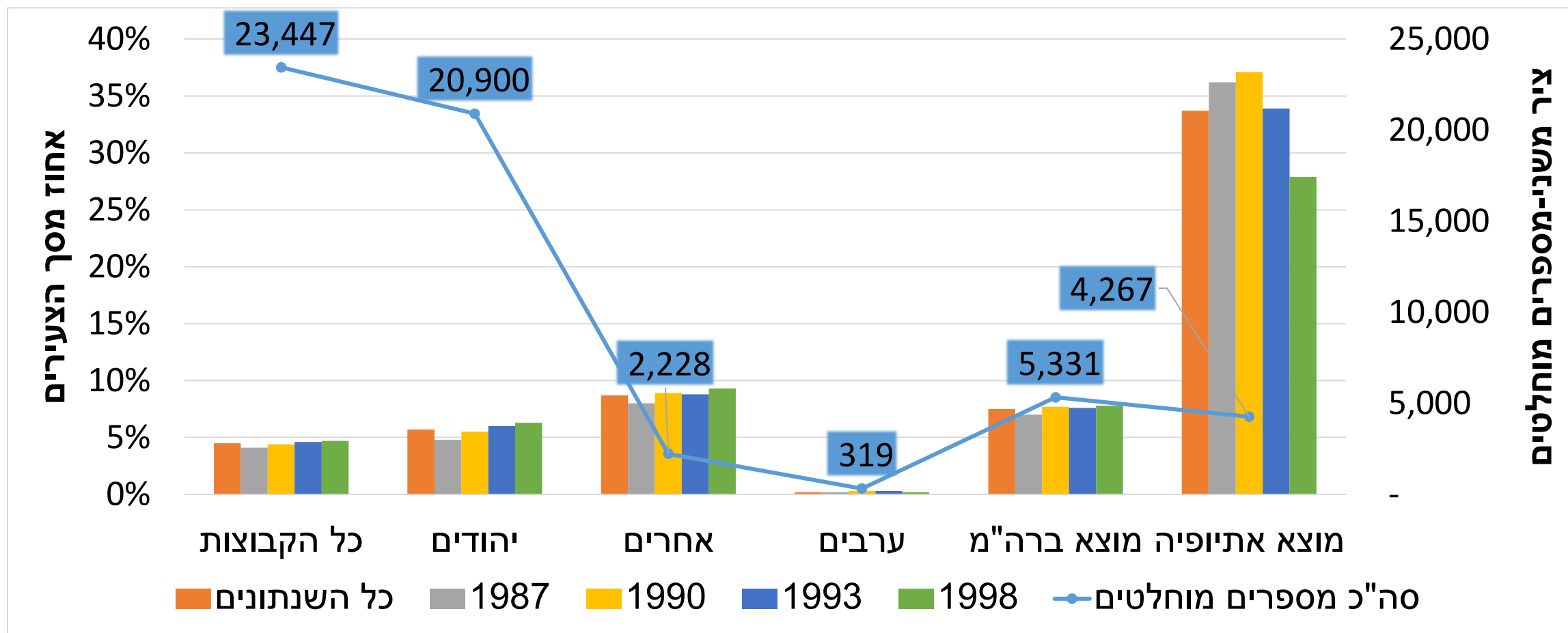

מקור הנתונים ממשרד הרווחה והביטחון החברתי קובץ מסגרות רווחה (מס"ר)

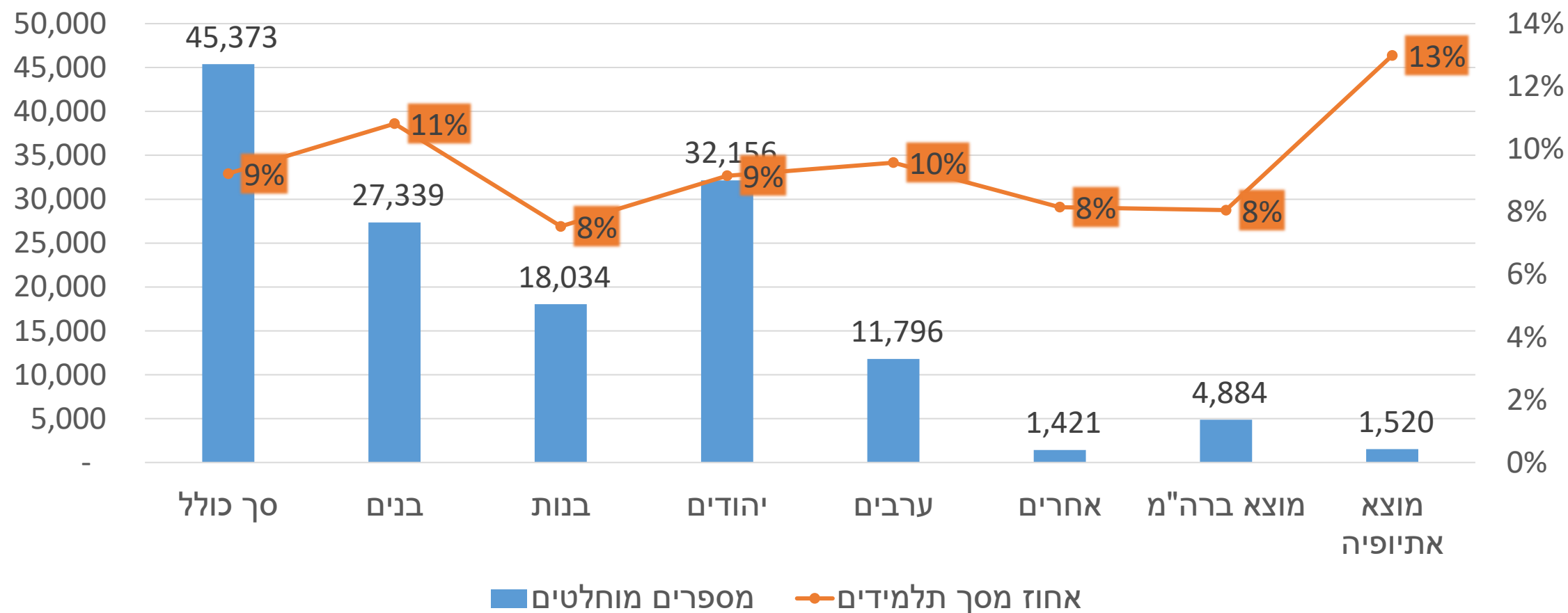
קטינים במסגרת רווחה עד גיל 21 ב-2019

צעירים בפנימיות חינוכיות לפי מוצא ושנתוני לידה

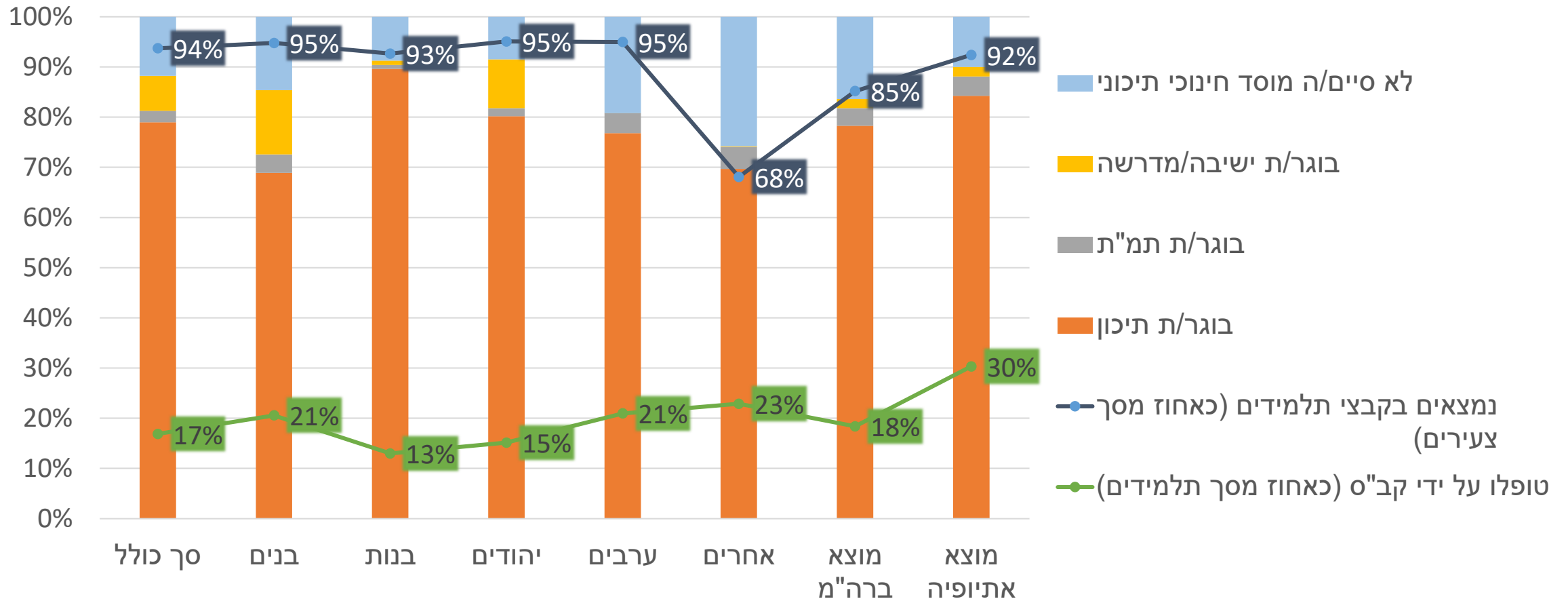

תלמידי חינוך מיוחד משובץ אוכלוסייה מגדר

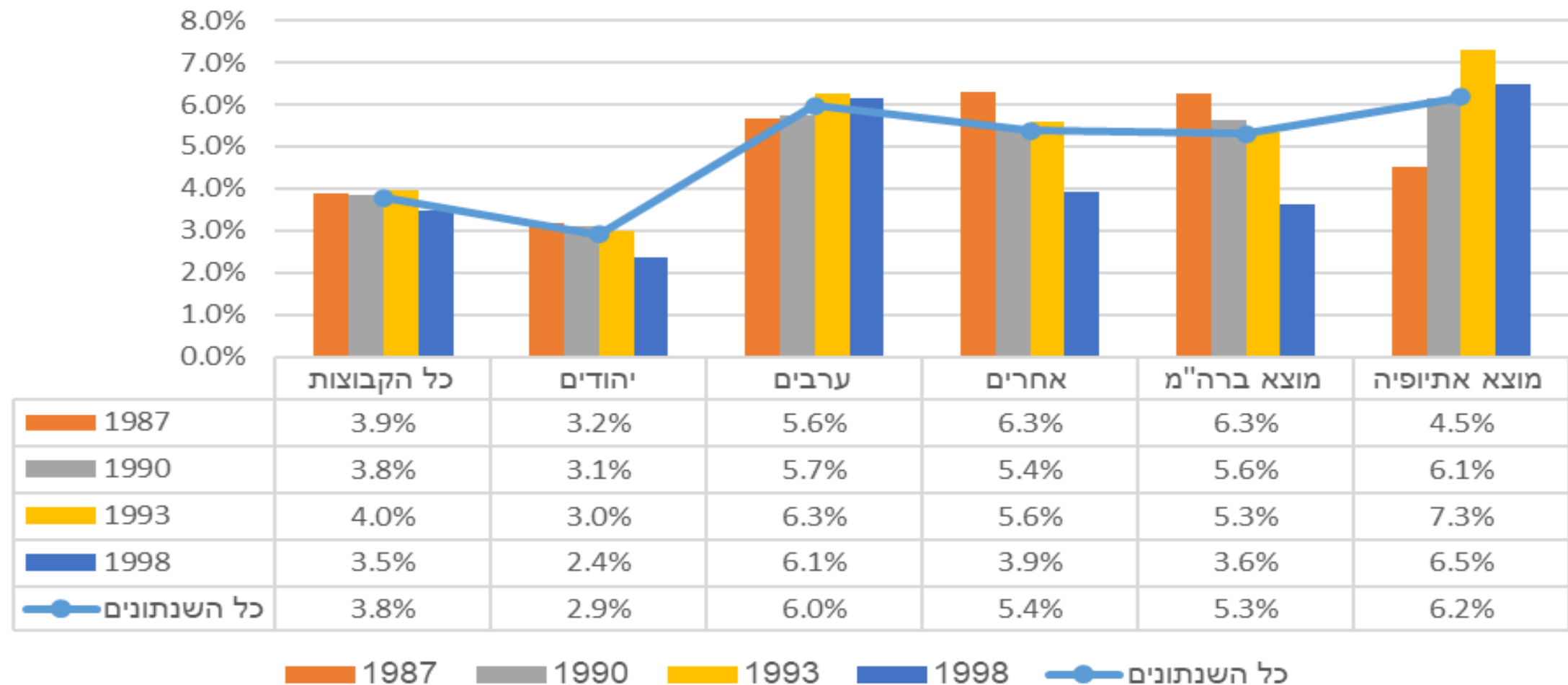

מקור הנתונים: משרד החינוך: קובץ תלמידים רב שנתי, קבצי חינוך מיוחד

תלמידים במוסדות חינוך תיכוניים, לפי מגדר וקבוצות מוצא

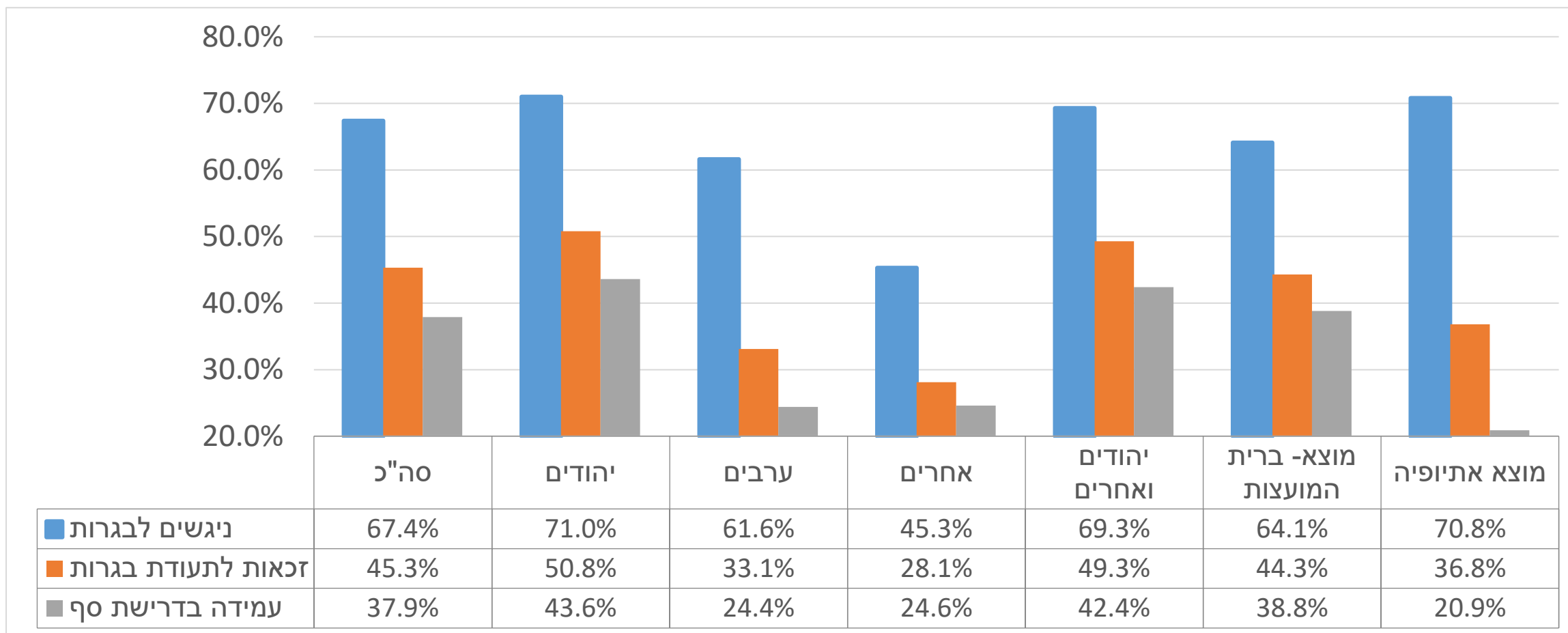

שיעור הצעירים שלמדו בבתי ספר תעשייתיים כאחוז מסך הצעירים לפי קבוצות מוצא ושנתוני לידה

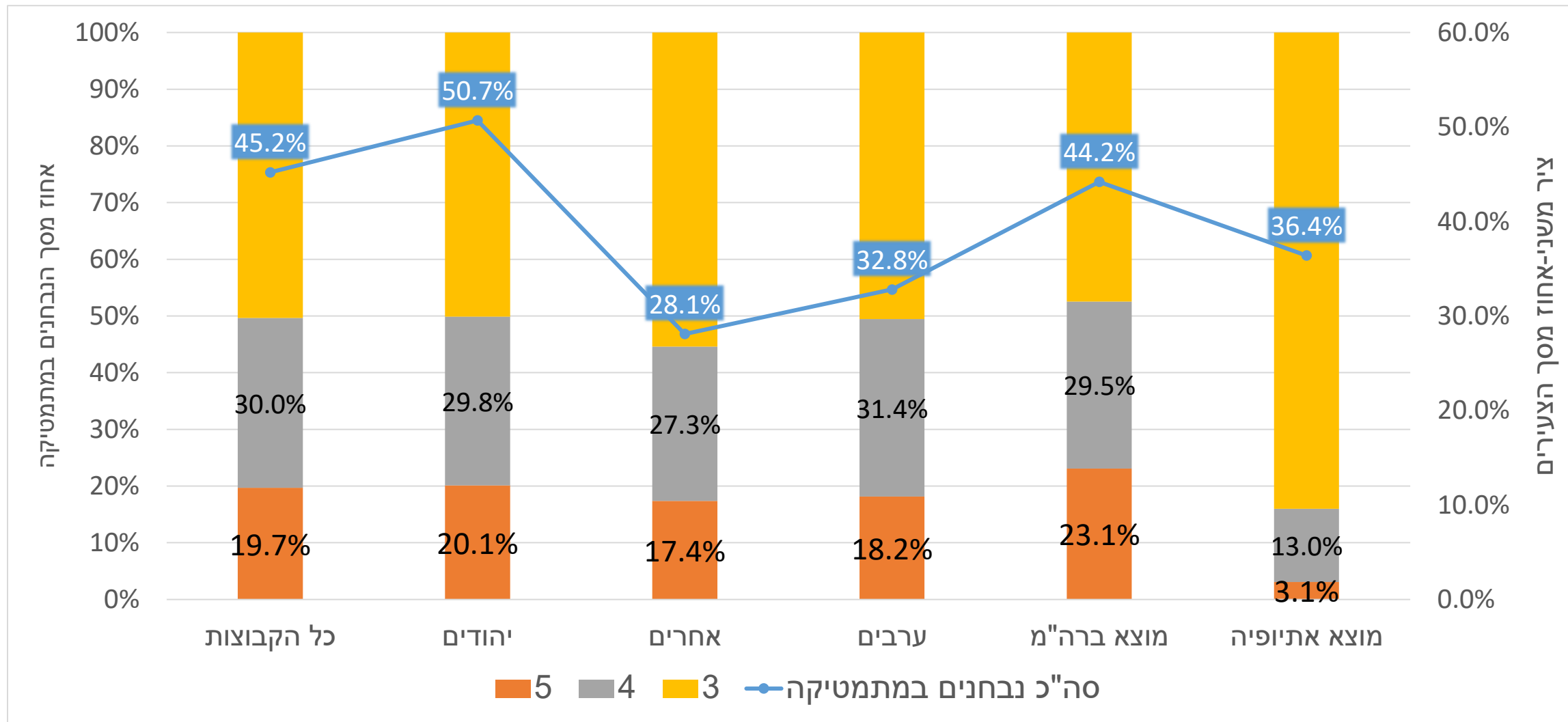
מקור הנתונים: משרד העבודה והרווחה: תלמידים בבתי ספר תעשייתיים

נתוני בגרות, ניגשים, זכאים ועומדים בדרישות הסף, לפי קבוצות מוצא

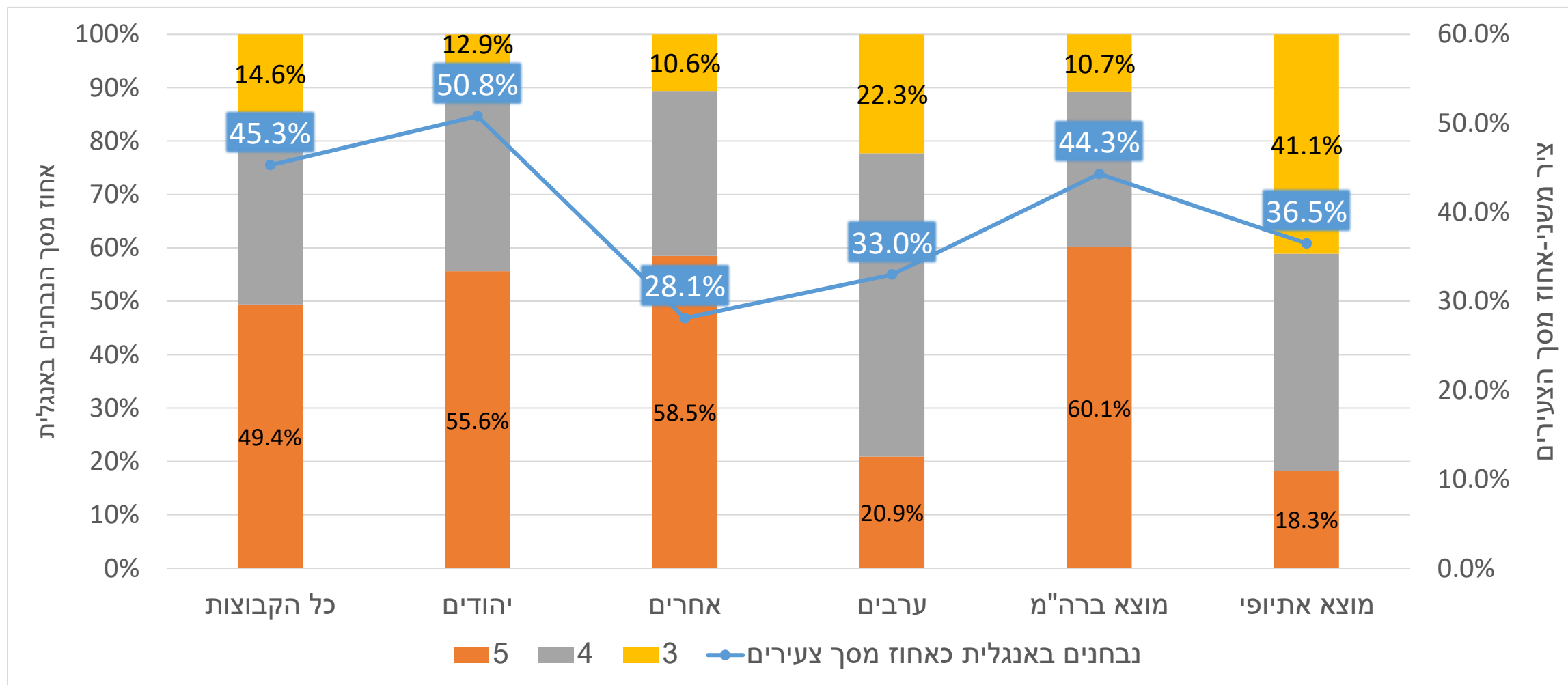
מקור הנתונים: משרד החינוך, קובץ נבחני בגרות רב שנתי

מספר יחידות בבגרות במתמטיקה, לפי מוצא

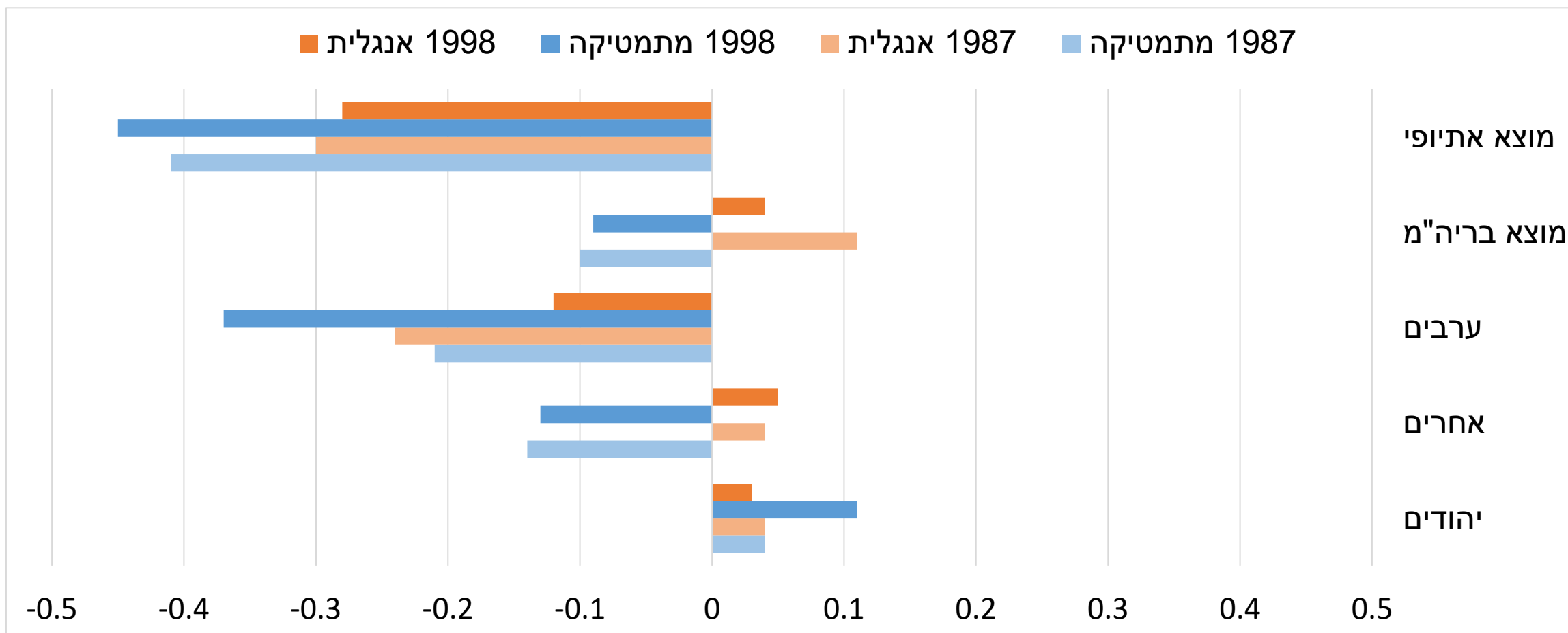
מקור הנתונים: משרד החינוך, קובץ נבחני בגרות רב שנתי

מספר יחידות בבגרות באנגלית, לפי מוצא

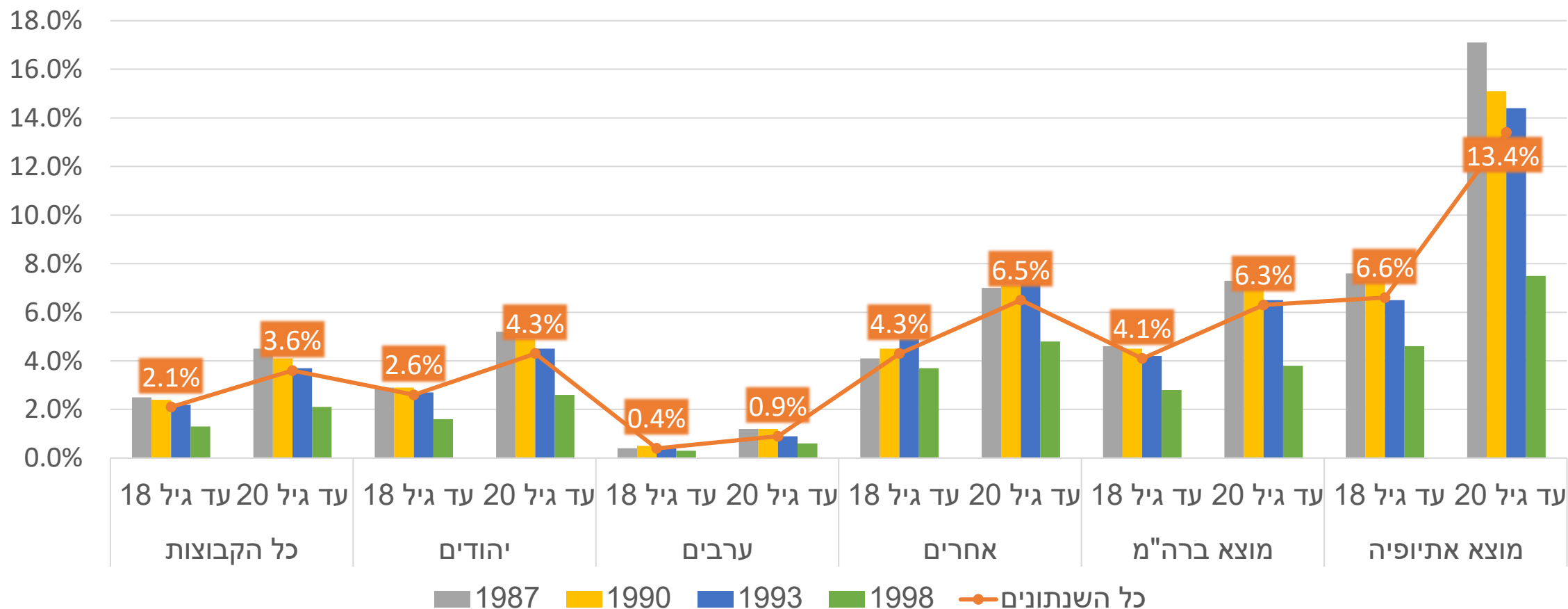
מקור הנתונים: משרד החינוך, קובץ נבחני בגרות רב שנתי

ציוני תקן של ציוני הבגרות, לפי קבוצות מוצא ושנתוני לידה

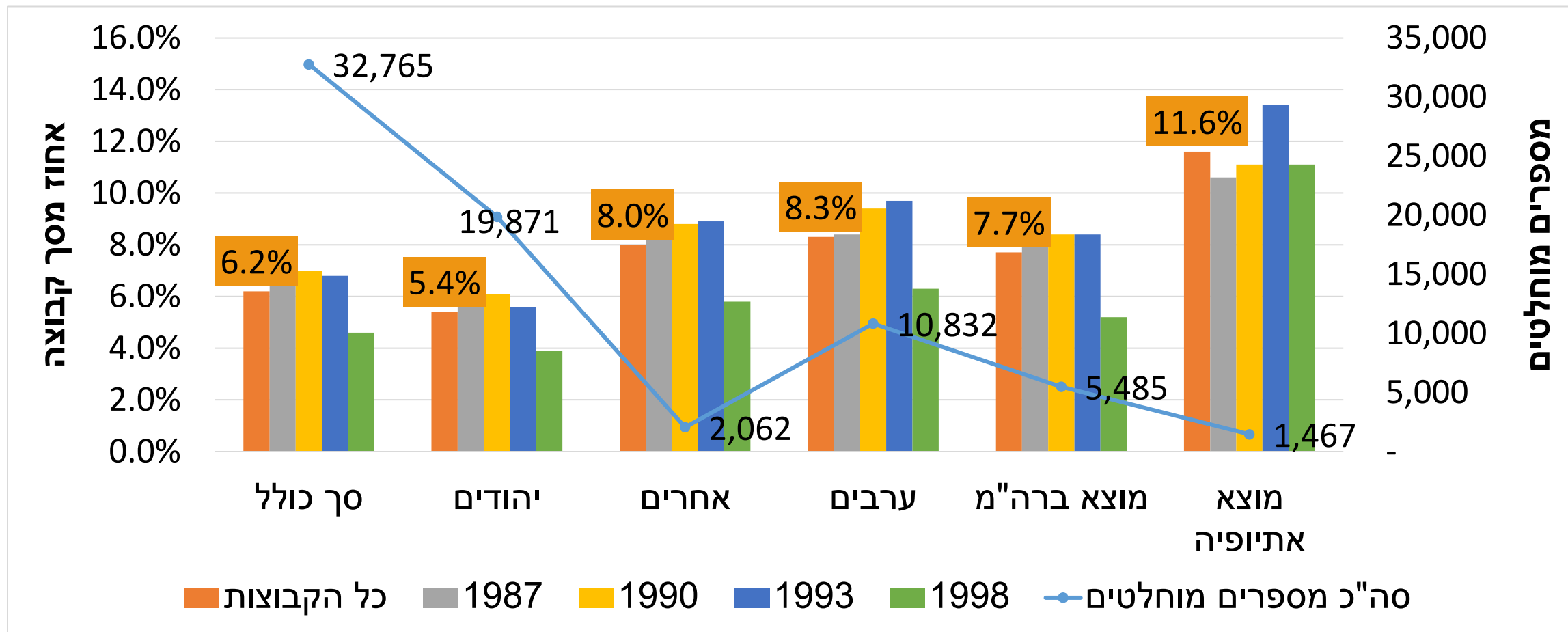
מקור הנתונים: משרד החינוך, קובץ נבחני בגרות רב שנתי

צעירות הפסקות הריון עד גיל 18 ועד גיל 20, לפי מוצא ושנתוני לידה

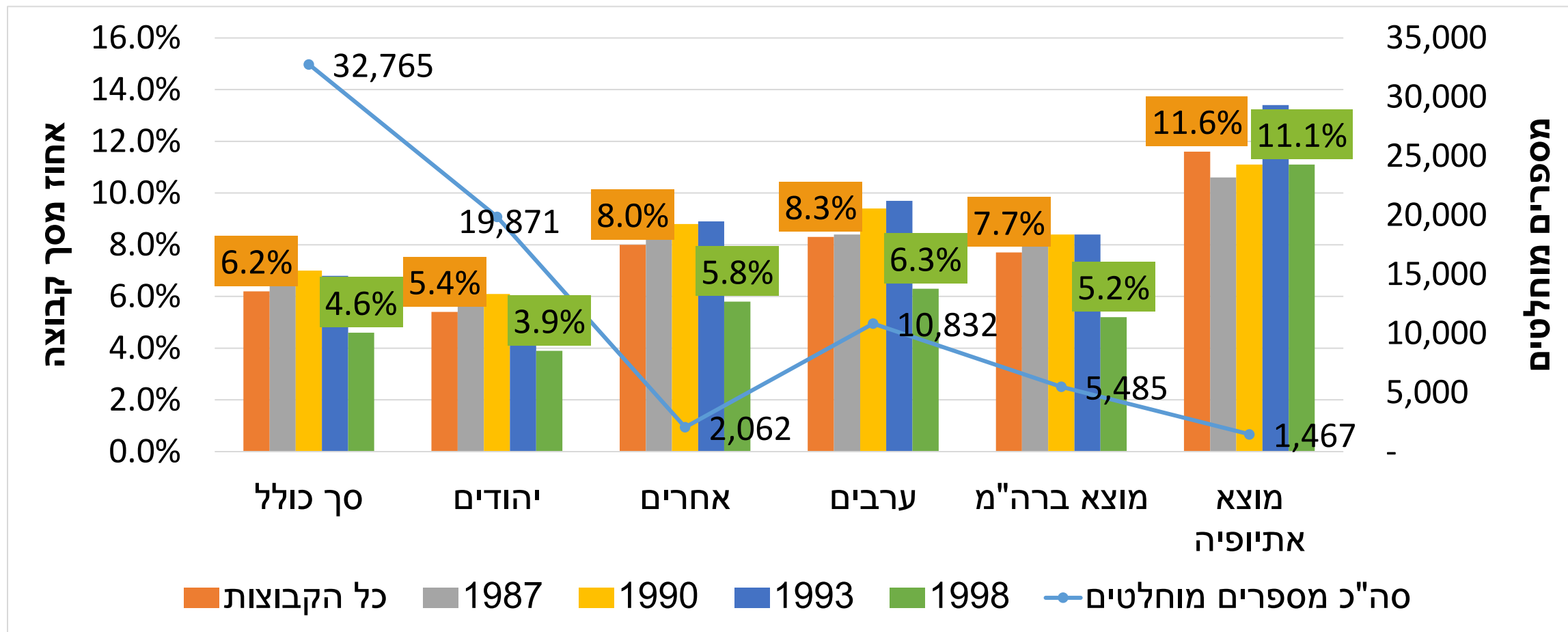
מקור הנתונים: טפסים אחידים לאישור בקשה להפסקת הריון, הממולאים בוועדות להפסקת הריון

תיקים פליליים שנפתחו לקטינים עד גיל 18 על פי שנתון וקבוצות מוצא

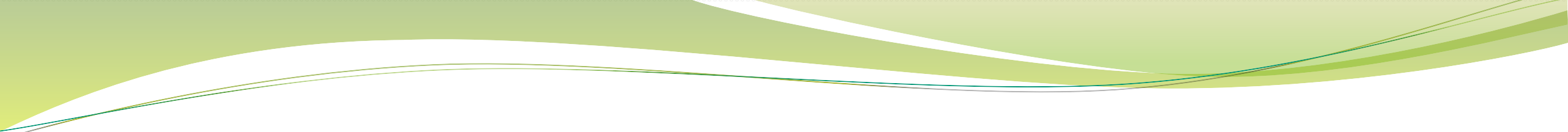

מקור הנתונים: משטרת ישראל: תיקים פליליים של בני נוער, עד שנת 2017

תיקים פליליים שנפתחו לקטינים עד גיל 18 על פי שנתון וקבוצות מוצא

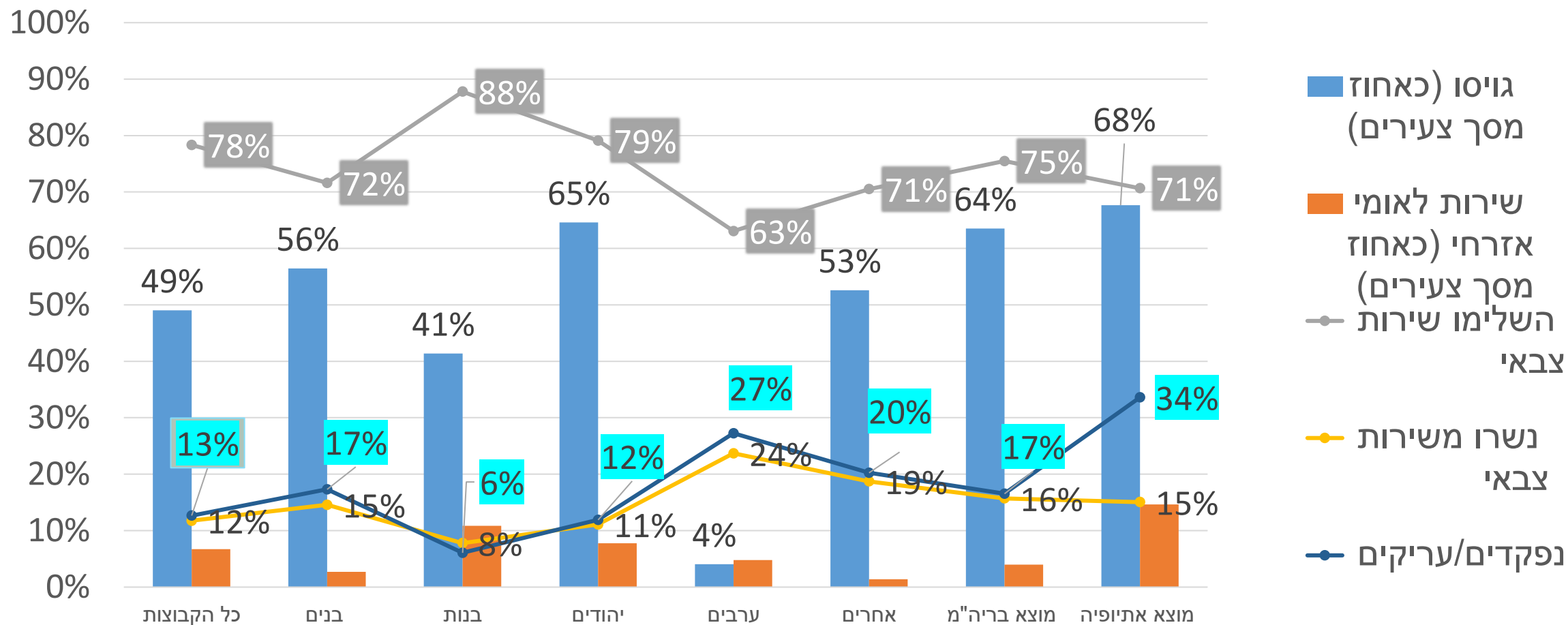

מקור הנתונים: משטרת ישראל: תיקים פליליים של בני נוער, עד שנת 2017

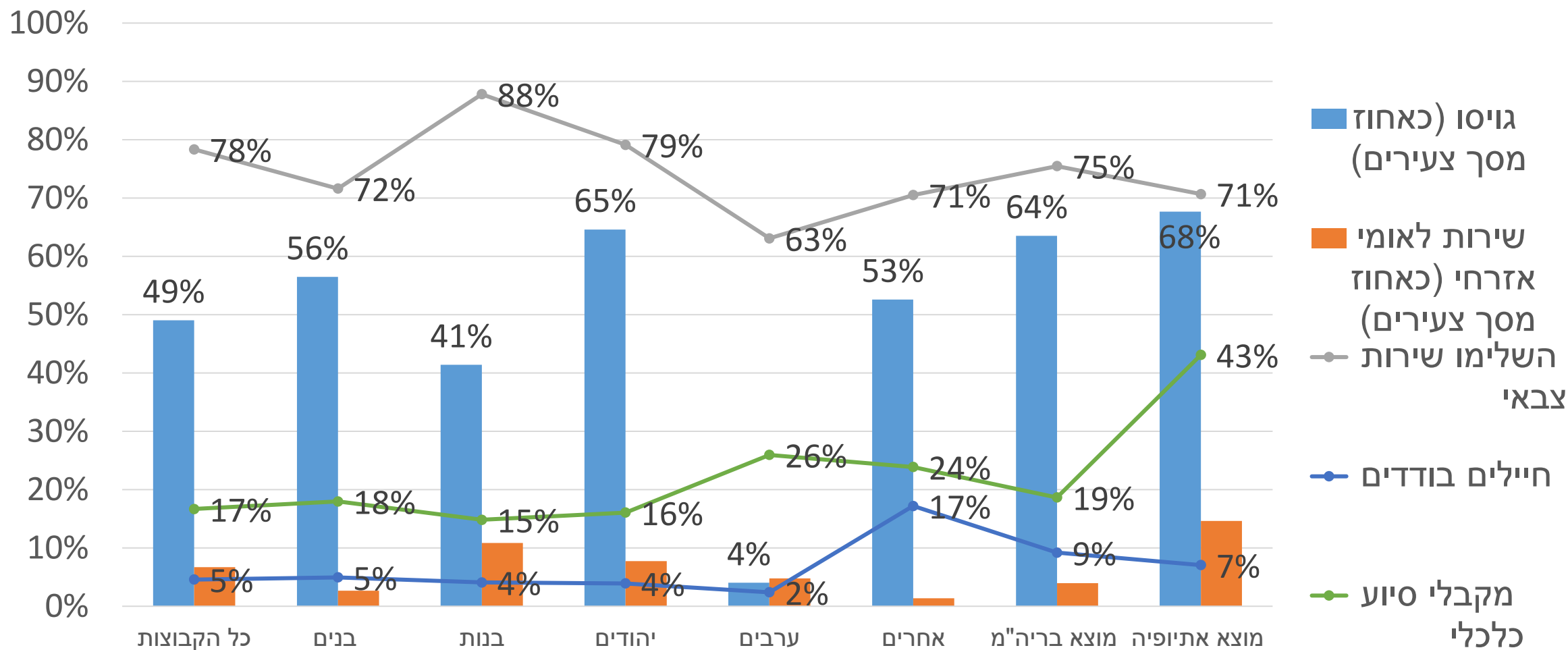

נתונים כבגירים

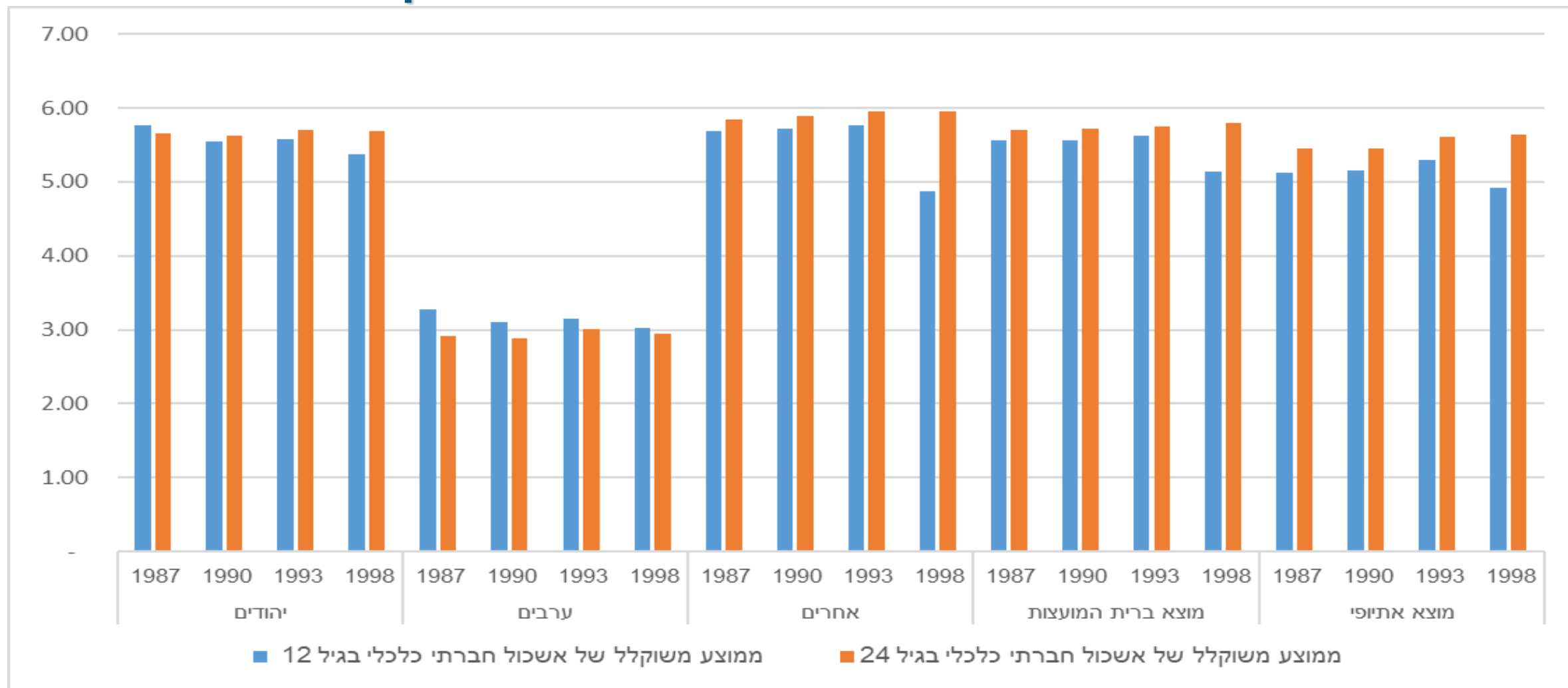
נתוני גיוס ושירות בצה"ל

נתוני גיוס ושירות בצה"ל

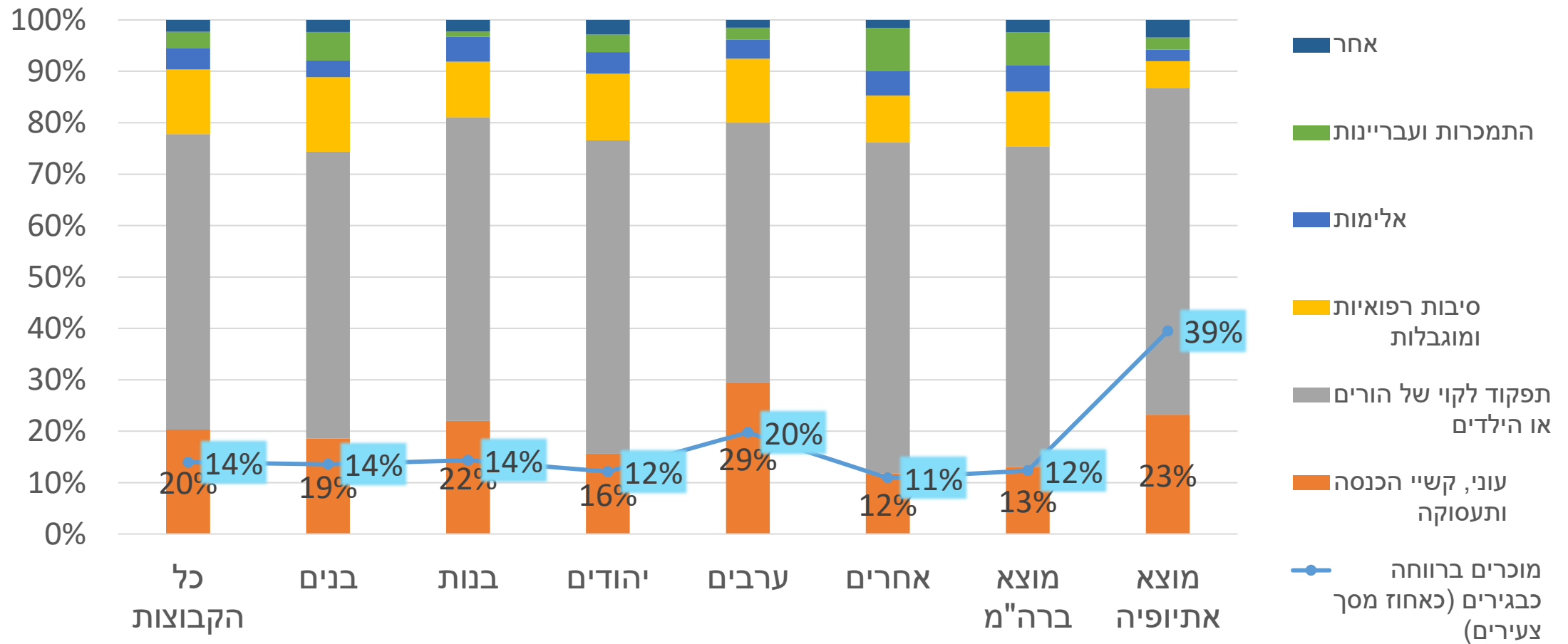

אשכול חברתי כלכלי בשנת 2008 ו-2022 לפי קבוצות מוצא

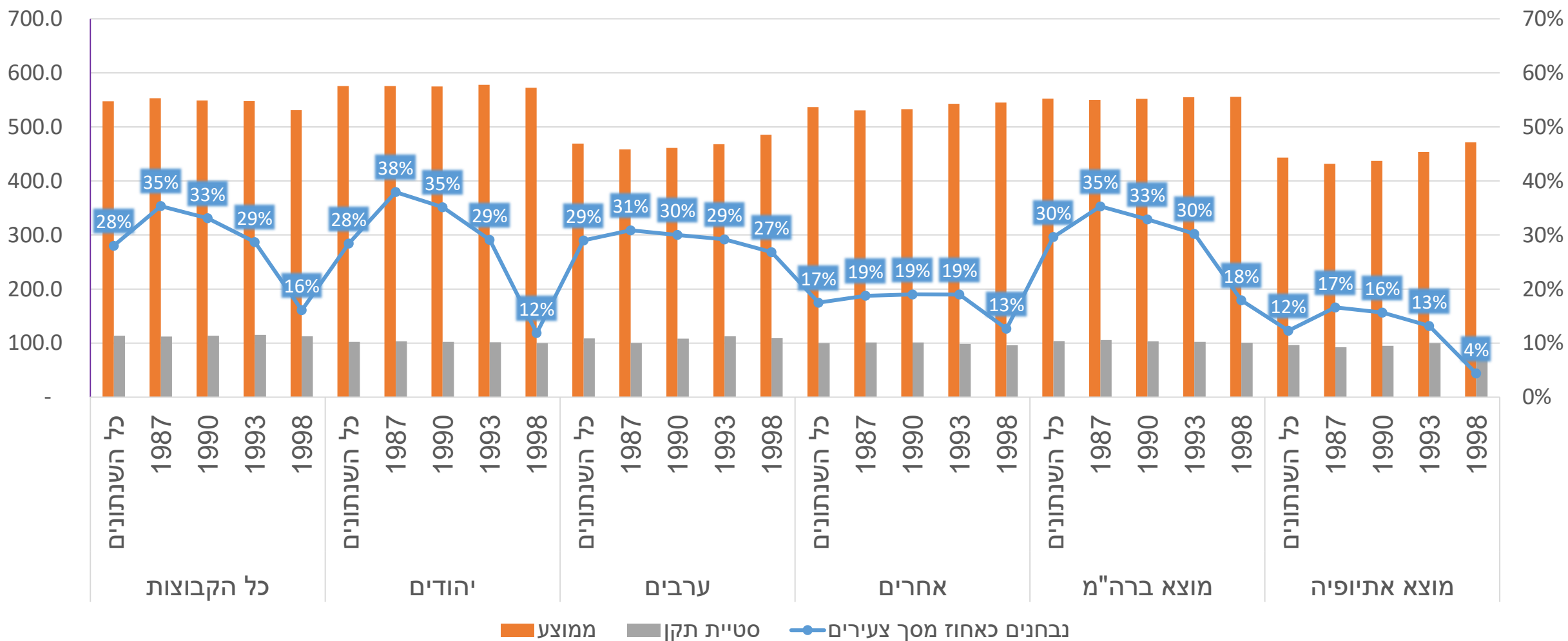
מקור הנתונים: למ"ס: אפיון הרשויות המקומיות ודירוגן

נזקקות של הצעירים בבגרות על פי סוג הנזקקות וקבוצות מוצא

מקור הנתונים: משרד הרווחה והביטחון החברתי: קובץ נתוני יסוד

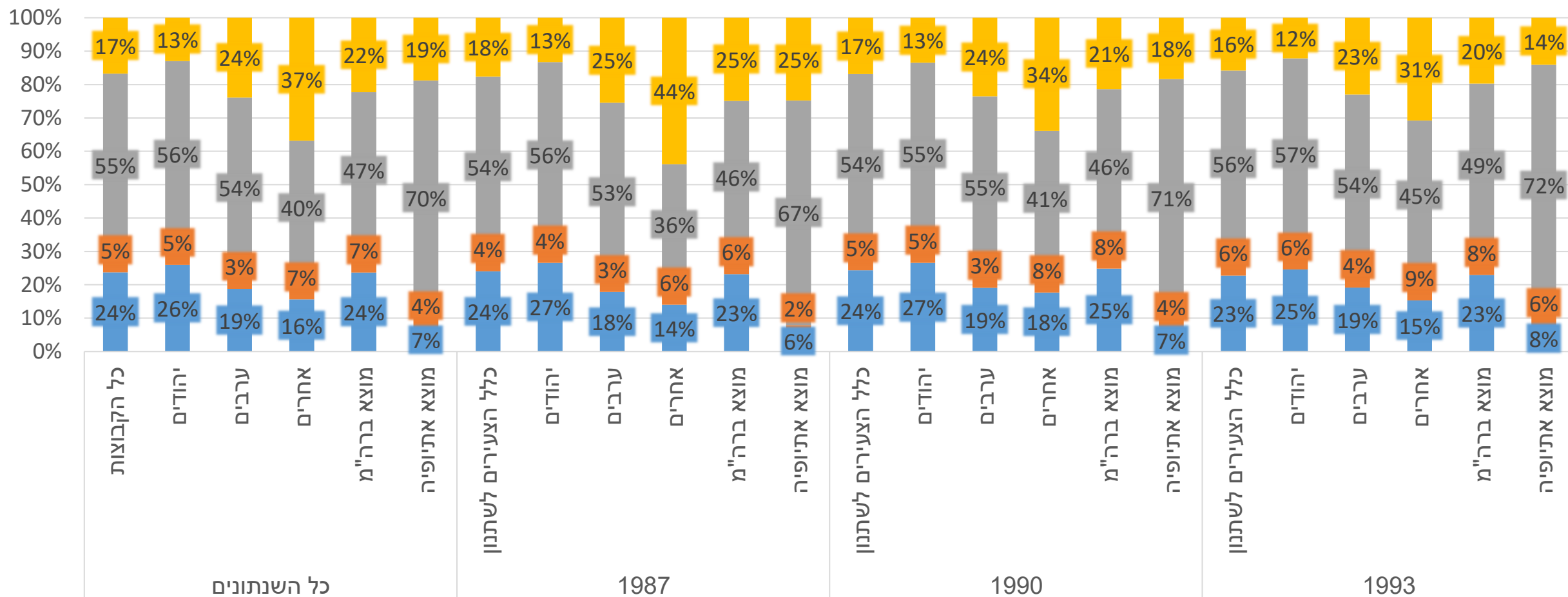
נתוני פסיכומטרי לפי שנים וקבוצות מוצא

מקור הנתונים: מרשם נבחני הבחינה הפסיכומטרית - קבצים מהמרכז הארצי לבחינות ולהערכה

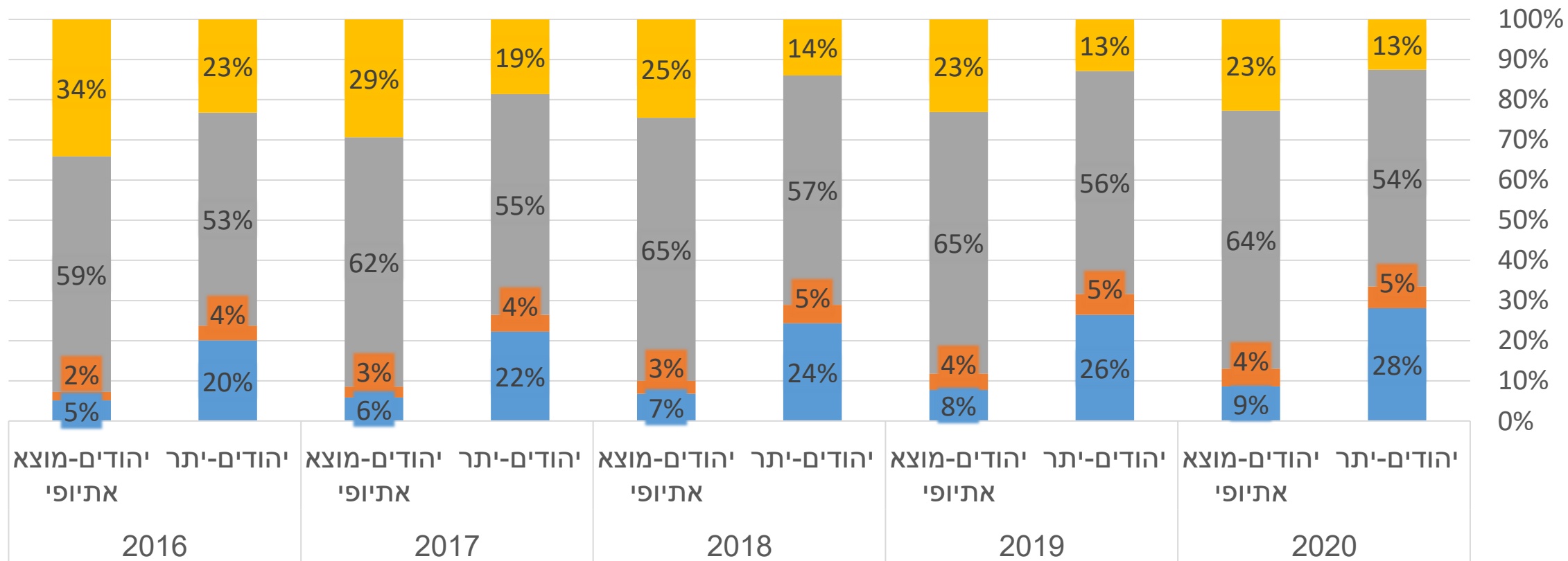
התעודה הגבוהה ביותר בגיל 27 לפי קבוצות מוצא ושנתוני לידה

■ תואר אקדמי ■ תעודה על תיכונות לא אקדמית ■ סיום תיכון או בגרות ■ השכלה נמוכה מסיום תיכון או לא ידועה

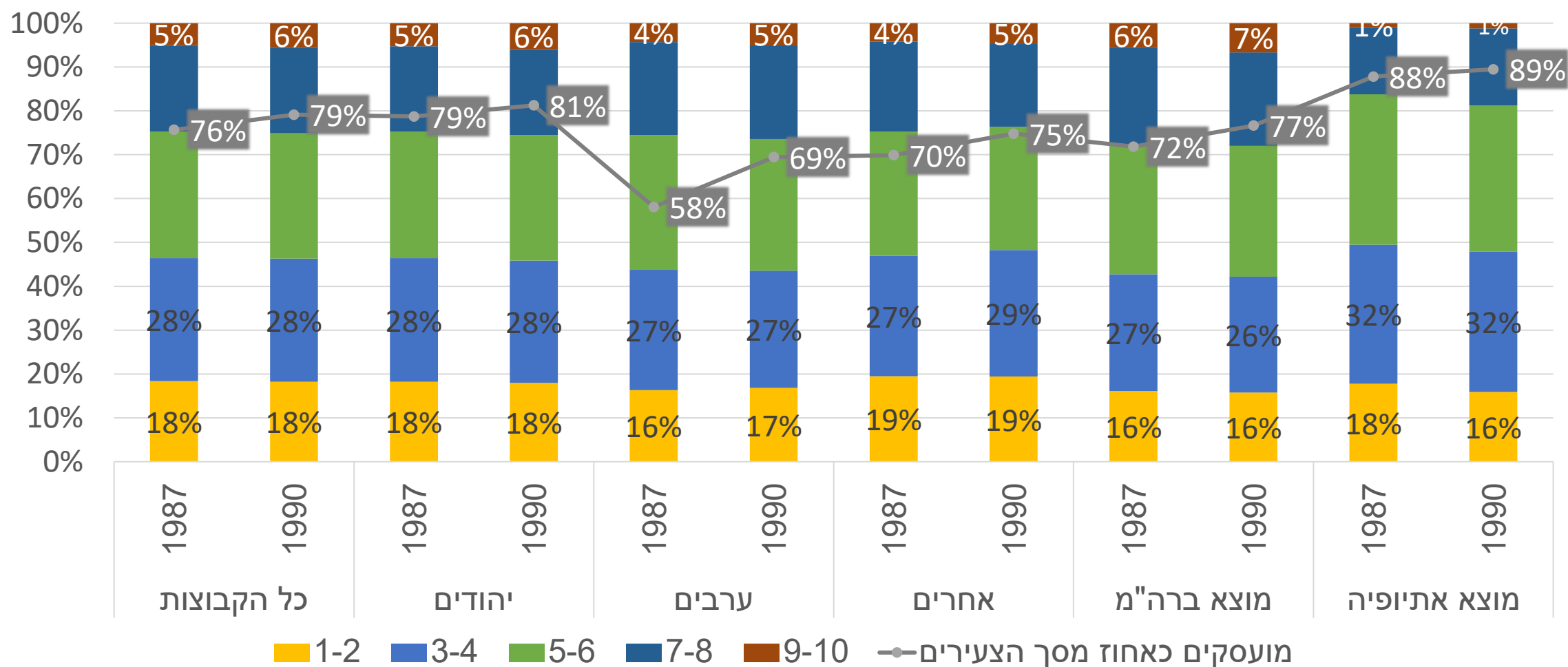

ילידי 1980-2000 (כולל) רמת השכלה לפי שנת מרשם

■ תואר אקדמי
 ■ תעודה על תיכונות לא אקדמית
 ■ סיום תיכון או בגרות
 ■ השכלה נמוכה מסיום תיכון או לא ידועה

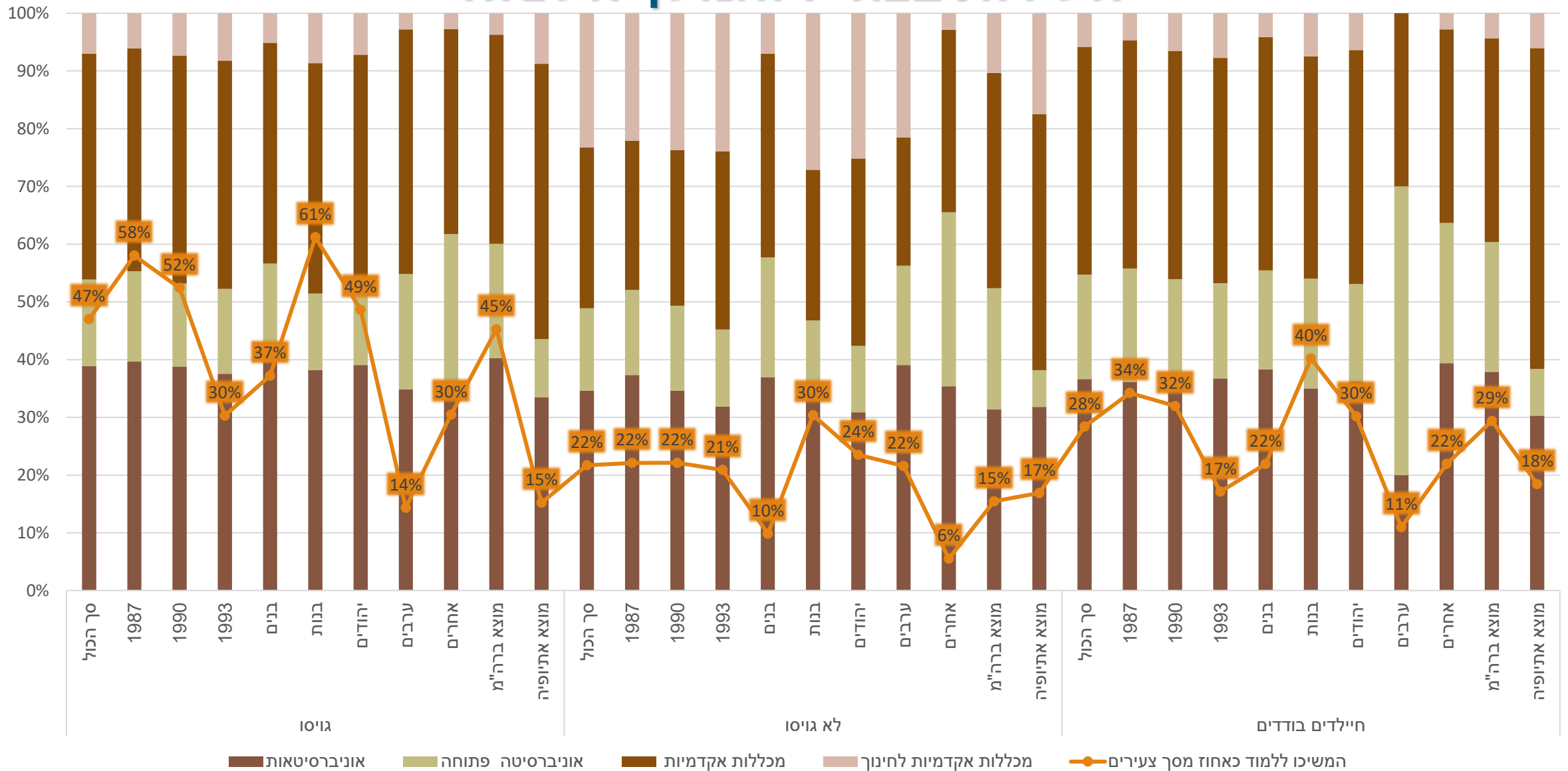

עשירוני הכנסה בגיל 27, לפי קבוצת מוצא ושנת לידה

מקור הנתונים: רשות המסים: קובצי הכנסות (עצמאים ושכירים) בשנים 2014 (עבור ילידי 1987) ו-2017 (עבור ילידי 1990)

השירות בצה"ל והמשך השכלה

מסקנות והמלצות מרכזיות

- פערים משמעותיים במצבם בילדות ובהישגיהן בבגרות של צעירים שמוצאם מאתיופיה.
- מצבם של הצעירים מאתיופיה הינו פחות טוב אף משל צעירים ערביים ברוב המדדים.
- הפערים בולטים במיוחד בתחום ההשכלה.
- יש קושי ליצור מוביליות חברתית בחברה הישראלית.
- יש צורך בתוכנית שתפעל לקדם את ההישגים בהשכלה של צעירים ממוצא אתיופי כקטינים וכבגירים
- מומלץ להקצות משאבים לתוכניות לחינוך מיני בבתי הספר ככלל ועבור נערות ממוצא אתיופי.
- יש לקדם את השתלבותם בצבא ו/או בשירות הלאומי-אזרחי, ולתכנן מענים כלכליים ושירותי רווחה למשפחות החוות מחסור.
- חשוב מאד לזהות ולמזער את הפערים המשמעותיים בין הקבוצות למען עתיד טוב עבורן ומניעת העברה בין דורית של עוני ומצוקה.

תודה על ההקשבה!

- ד"ר עדנה שמעוני ednas@cbs.gov.il
- ד"ר תהילה רפאלי tehilarefaeli@gmail.com